

Hib-HepB wordt tegelijk gegeven met de vaccinatie tegen pneumokokken.

Bijwerkingen Ongeveer 30% van de kinderen krijgt min of meer last van de DKTP-Hib-HepB-vaccinatie. De klachten zijn meestal mild met koorts, huilen, hangerigheid of verschijnselen rond de prikplek. Deze ontstaan enkele uren na de vaccinatie en zijn vaak nog dezelfde dag of de dag erna verdwenen.

Soms treden op de dag van de vaccinatie heftige bijwerkingen op, die erg ongerust kunnen maken. Een voorbeeld is langdurig onafgebroken en hevig huilen. Dat komt voor bij 1 op de 500 tot 2.000 kinderen. Heel zelden komt zeer hoge koorts voor, vooral bij 1-jarige kinderen. Bij minder dan 1 op de 1.000 kinderen verkleuren de benen, vooral bij de eerste vaccinaties. Dit gebeurt ongeveer 3 à 4 uur na de prik en gaat meestal gepaard met hevig huilen. Bij minder dan 1 op de 1.000 kinderen is sprake van een collaps, ook vooral bij de eerste vaccinaties. Ze trekken plotseling wit weg, worden slap en reageren niet goed. Minder dan 1 op de 10.000 kinderen krijgt koortsstuipen. Als die optreden, is dat meestal na de vierde DKTP-Hib-HepB-vaccinatie. Koortsstuipen hebben te maken met een aangeboren aanleg daarvoor. Naast koorts door vaccinaties kan ook koorts door andere oorzaken een koortsstuip veroorzaken.

Tegelijk met toediening van het DKTP-Hib-HepB-vaccin, krijgen kinderen een pneumokokkenvaccin. Het tegelijkertijd toedienen van deze vaccins, ieder in een andere arm of been, zorgt niet voor extra of ergere bijwerkingen vergeleken met gescheiden toediening.

Kinderen krijgen de DKTP-Hib-HepB-prik op een leeftijd waarop een groot aantal ziekten van nature optreden. Als één van die ziekten vlak na de vaccinatie optreedt, kan het lijken alsof de vaccinatie de oorzaak is. Die indruk is begrijpelijk, maar hoogst zelden terecht. Voor geen enkele bijwerking is aangetoond dat die

blijvende schade aanricht, hoe bedreigend het er soms ook uitziet. De vaccinaties veroorzaken bijvoorbeeld geen hersenbeschadiging, ontwikkelingsachterstand, epilepsie of overlijden (zoals wiegendood).

Wat te doen bij bijwerkingen? Bij milde bijwerkingen kan paracetamol helpen, maar meestal is dat niet nodig. Bij koorts is het meestal genoeg om het kind koel te kleden en eventueel af te sponsen of te baden. Als het kind erg heftige of onverwachte verschijnselen krijgt, is het belangrijk de huisarts te waarschuwen. Er kan dan namelijk iets anders aan de hand zijn dan een bijwerking, bijvoorbeeld een ernstige infectieziekte. Het is ook belangrijk heftige of onverwachte verschijnselen te melden bij het consultatiebureau of de GGD. Deze kunnen de mogelijke bijwerking doorgeven aan het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). Het RIVM registreert de mogelijke bijwerking en zorgt dat die verder wordt onderzocht.

Contra-indicaties Er bestaan geen medische redenen (contra-indicaties) om het hepatitis B-vaccin niet toe te dienen. Wel is het goed vaccinatie enige tijd uit te stellen als een kind ernstig ziek is. Voor kinderen waarvan de moeder draagster van het virus is, kan uitstel schadelijk zijn.

Rijksvaccinatieprogramma

De inenting tegen hepatitis-B (HepB en DKTP-Hib-HepB) zijn onderdeel van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP), dat bescherming biedt tegen ernstige infectieziekten. Het inenten brengt voor ouders geen kosten met zich mee.

Voor meer informatie over het RVP kunt u contact opnemen met het consultatiebureau, de GGD of de Entadministratie, of kijk op www.rijksvaccinatieprogramma.nl

Hepatitis B

De feiten op een rij

De ziekte Hepatitis B is een acute of chronische leverontsteking en wordt veroorzaakt door een virus. Die ontsteking kan op alle leeftijden ernstige gevolgen hebben. Een moeder die het hepatitis B-virus bij zich draagt, kan haar kind tijdens of na de geboorte besmetten. Je kunt de ziekte ook krijgen via bloedcontact, seksueel contact of besmette voorwerpen waaraan je je prikt.

Ziekteverwekker Hepatitis B wordt veroorzaakt door het hepatitis B-virus. Dit virus kan voorkomen in lichaamsvocht, zoals bloed, speeksel, vaginaal vocht en sperma. Het kan ook in ontlasting, transplantatieweefsel en door tepelkloofjes in moedermelk zitten.

Besmetting Hepatitis B is erg besmettelijk. Een moeder die het virus bij zich draagt, kan haar kind tijdens of na de geboorte besmetten. Maar als zij tepelkloofjes heeft, ook tijdens het geven van borstvoeding. Verder is het oppassen in alle situaties waarin kans is op bloed-bloedcontact. Bij kleine wondjes binnen een gezin bijvoorbeeld, of bij het samen gebruiken van een tondeuse of nagelschaartje. Je kunt ook besmet worden bij het prikken van gaatjes voor oorbellen of bij het laten zetten van een piercing of tatoeage. Dat kan alleen als er eerder iemand die het virus bij zich draagt geprikt is, en de scherpe instrumenten daarna niet goed zijn schoongemaakt. Het virus kan tegen uitdroging, verhitting en ontsmettingsmiddelen. Daardoor blijft het besmettingsgevaar lang bestaan.

Hepatitis B

Zwangere draagsters ca. 1000 per jaar

Ongeveer **70%** kinderen niet bij de bevalling besmet.

Ca. **30%** van de kinderen bij de bevalling besmet.

4% acute hepatitis in het eerste levensjaar. Daarvan overlijdt **10%** in de 3e maand aan acute hepatitis.

50% chronische hepatitis en drager. Hiervan overlijdt **15%** tussen 20 en 60 jaar door levercirrhose of leverkanker.

46% is besmet, maar geen drager.

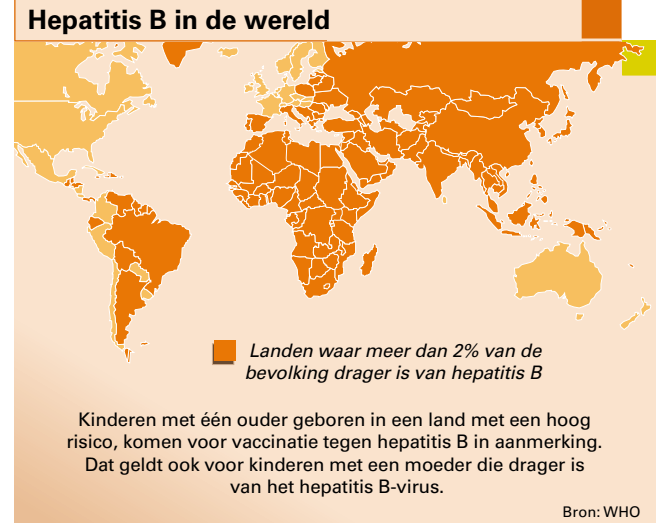
Bron: Burgmeyer en Bolscher, 2002

Incubatietijd Hepatitis B breekt pas 2 tot 6 maanden na de besmetting uit. Gemiddeld duurt de tijd tussen infectie en uitbreken 2 tot 3 maanden.

Verschijnselen Hepatitis B komt veel voor. De ziekte kan zonder verschijnselen verlopen. De verschijnselen hangen sterk af van de leeftijd. Bij jonge kinderen blijft de ziekte vaak onopgemerkt. Zij hebben wel een grote kans op een chronische infectie of om blijvend het virus bij zich te dragen. Oudere kinderen hebben vaker verschijnselen, zoals hangerigheid, koorts, uitslag of gewrichtsklachten. Oudere kinderen en volwassenen krijgen dikwijls geelzucht en leverstoornissen.

Complicaties Hepatitis B kan heel acuut verlopen. 1 van de 1000 patiënten met acuut leverfalen overlijdt. Het verraderlijke aan hepatitis B is dat het ook een chronische ziekte kan worden. Die kans is vooral groot als een baby tijdens of na de geboorte besmet wordt. Van de baby's die zo besmet raken, krijgt 85 tot 90% chronische hepatitis B. Ook kinderen onder de 5 jaar hebben een grotere kans op chronische hepatitis B. Iemand kan heel lang rondlopen met chronische hepatitis B zonder daar iets van te merken, en dan toch nog leverfalen of leverkanker krijgen. 15 tot 25% van de chronische patiënten krijgt die ernstige complicaties pas na 5 tot 25 (!) jaar. Soms duurt het nog langer. Bovendien kan iemand met een chronische infectie anderen besmetten zonder dat zelf te weten. Bij volwassenen krijgt maar 5 tot 10% een chronische hepatitis. Meestal krijgen volwassenen de acute vorm van de ziekte. Maar een patiënt die herstelt van zo'n acute hepatitis kan nog steeds een chronische infectie krijgen.

Immunititeit Vaccinatie beschermt tot meer dan 15 jaar.

Behandeling Tegen acute hepatitis B bestaat geen behandeling. Chronische hepatitis B kan behandeld worden met bepaalde medicijnen, zoals antivirale middelen, maar zo'n behandeling helpt lang niet altijd.

Vaccinatie Baby's van wie de moeder tijdens de zwangerschap het hepatitis B-virus bij zich droeg, krijgen direct na de geboorte hepatitis B-immunoglobulinen. Dat zijn kant-en-klare antistoffen. Verder krijgen ze meteen een hepatitis B-vaccinatie. Dit wordt gedaan door de arts of verloskundige die bij de bevalling is. Als deze kinderen 2, 3, 4 en 11 maanden zijn, krijgen ze het DKTP-Hib-HepB-vaccin. Dat is een combinatie-vaccin dat met één prik beschermt tegen zes gevaarlijke infectieziekten: difterie, kinkhoest, tetanus, polio, Hib-ziekten en hepatitis B. Ook kinderen van wie één van de ouders uit een land komt waar nog veel hepatitis-B voorkomt, lopen extra risico. Die krijgen deze vaccinatie ook. Het hepatitis B-vaccin is een dood vaccin, dat gemaakt is van een stukje buitenkant van het virus. De vaccinatie met DKTP-